

Asia C-836/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

18.11.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Verwaltungsgericht Gera (Geran hallintotuomioistuin, Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

14.11.2019

Kantaja:

Toropet Ltd.

Vastaaja:

Landkreis Greiz

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian kohde

Asetus (EY) N:o 1069/2009 – Muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveystäätö – 10 artikla – Luokkaan 3 kuuluva aine – Luokittelun edellytysten raukeaminen jälkikäteen – Pilaantuminen tai hajoaminen – Oikeusvaikutukset – 9 artikla – Luokkaan 2 kuuluva aine – Eläinperäiset tuotteet, jotka on ilmoitettu ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi, koska niissä esiintyy epäpuhtauksia – Kirjoittamaton edellytys, jonka mukaan kyse on käsiteltävästä, ruokinnassa käytettäväksi tarkoitettusta aineksestä

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan a alakohtaa tulkittava siten, että alun perin luokkaan 3 kuuluvaksi luokitellun aineksen luokitus raukeaa, jos se hajoamisen ja pilaantumisen takia ei enää kelpaa ihmisravinnoksi?
- 2) Onko asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan f alakohtaa tulkittava siten, että eläinperäisten tuotteiden tai eläinperäisiä tuotteita sisältävien elintarvikkeiden luokittelu alun perin luokkaan 3 kuuluvaksi ainekseksi raukeaa, jos aineksesta myöhempien hajoamis- tai pilaantumisprosessien vuoksi aiheutuu riski ihmisten tai eläinten terveydelle?
- 3) Onko asetuksen N:o 1069/2009 9 artiklan d alakohdan sääntelyä tulkittava suppeasti siltä osin, että sahanpurun kaltaisia epäpuhtauksia sisältävä aines voidaan luokitella luokkaan 2 kuuluvaksi ainekseksi vain siinä tapauksessa, että kyse on käsiteltävästä aineksesta, joka on tarkoitettu eläinten ruokintaan?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveystieteistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta 21.10.2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (sivutuoteasetus) (EYVL L 300, 14.11.2009, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 17.12.2013 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 1385/2013 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 86), erityisesti sen 10 artiklan a ja f alakohta sekä 9 artiklan d alakohta ja lisäksi 8 artiklan a alakohdan i ja v alakohta, 9 artiklan g ja h alakohta, 10 artiklan b, c, d, e, g, h ja p alakohta, 14 artiklan a, b ja d alakohta, 23 artikla, 34 artikla ja 36 artikla

Kansalliset säädökset, joihin viitataan

Eläinperäisten sivutuotteiden hävittämisestä 25.1.2004 annetun lain (Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz, BGBl. I, s. 82), sellaisena kuin se on muutettuna 4.8.2016 annetulla lailla (BGBl. I, s. 1966), 1, 3 ja 12 §;

Eläinperäisten sivutuotteiden hävittämisestä annetun lain täytäntöönpanosta 10.6.2005 annetun Thüringenin osavaltion lain (Thüringer Ausführungsgesetz zum Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz, Thür GVBl. 2005, s. 224) 2 ja 3 §;

Eläinperäisten sivutuotteiden hävittämisestä annetun lain mukaisista käsittelyalueista annetun Thüringenin osavaltion asetuksen (Thüringer Verordnung über die Einzugsbereiche nach dem Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz, Thür GVBl. 2005, s. 355) 1 §.

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantaja jalostaa eläinperäisiä sivutuotteita ja käy niillä kauppaa. Asiakkaita ovat mm. rehun valmistajat, eläinrasvan hyödyntäjät ja biokaasulaitokset.
- 2 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on todennut, että nyt käsiteltävässä asiassa puheena oleva aines oli mädäntynyttä ja homeista ja että siinä oli kauttaaltaan epäpuhtauksia (seinän tai katon rappauksesta irronneita kappaleita ja sahanpurua). Ainesta sisältävät säiliöt oli havaittu tarkastuksessa, jonka vastaaja, paikallinen toimivaltainen viranomainen suoritti kantajan liiketiloissa.
- 3 Vastaaja luokitteli aineksen luokkaan 2. Koska kantaja on rekisteröity ainoastaan luokkaan 3 kuuluvan aineksen välikäsittelyä harjoittavaksi yritykseksi, vastaaja määräsi riidanalaisen aineksen hävitettäväksi ja suoritti hävittämisen itse erinäisten syiden takia, kuten välivarastointiin soveltuvan erillisen jäädytyshuoneen puuttumisen vuoksi. Viranomaismaksut ja kustannukset määrättiin kantajan maksettaviksi.
- 4 Pääasian oikeudenkäynnin kohteena on päätös, jolla vastaaja on vahvistanut määräyksen riidanalaisen aineksen hävittämisestä. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on ratkaistava, onko tämä hallintotoimi oikeudenvastainen ja onko kantajan oikeuksia loukattu. Sen on tällöin erityisesti tutkittava, onko vastaaja luokitellut riidanalaisen aineksen virheellisesti luokkaan 2.

Pääasian asianosaisten tärkeimmät perustelut

- 5 Kantajan näkemyksen mukaan hajoaminen tai pilaantuminen tai epäpuhtauksien esiintyminen ei automaattisesti johda siihen, että luokitus alenee luokkaan 2.
- 6 Asetuksen N:o 1069/2009 14 artiklan d alakohdasta voidaan päätellä, että hajonnut tai pilaantunut aines voidaan lähtökohtaisesti vielä hyödyntää saman asetuksen 14 artiklan a ja b alakohdan mukaisesti. Tällaista materiaalia ei ole välttämättä hävitettävä. Asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan f alakohta koskee sääntelytarkoituksensa perusteella vain merkittäviä eläintaudeista johtuvia riskejä. Homeen tai mädäntymisen vuoksi pilaantunut liha on tässä mielessä vaaratonta. Joukkotartuntojen mahdollisuus on poissuljettu. Home voisi mahdollisesti aiheuttaa terveysriskejä enintään henkilöille, jotka ovat allergikkoja tai jo ennestään sairastuneita.
- 7 Merkitystä ei ole sillä, kelpaako aines ihmisravinnoksi, sillä luokkaan 3 kuuluvaa ainesta ei ole tarkoitettu elintarvikkeena käytettäväksi. Asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan h alakohdassa mainittujen, luokkaan 3 kuuluvien ainesten nauttiminen aiheuttaisi ilmeisesti terveysriskejä. Kuitenkin nämä ainekset on määritelty luokkaan 3 kuuluviksi. Voidaan myös säännönmukaisesti olettaa, että ruokajätteissä (asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan p alakohta) voi esiintyä

hometta, pilaantuneita tuotteita ja mädättäjäbakteereita, eivätkä ne estä aineksen luokittelua luokkaan 3.

- 8 Riskejä ihmisille tai eläimille ei ole siten aiheutunut edes sen takia, että luokkaan 3 kuuluva aines on saastunut kosketuksissa luokkaan 2 kuuluvan aineksen kanssa. Naapuruston intressi miellyttävään ilmaan ei perusta säännöksessä tarkoitettua riskiä, joka oikeuttaisi hävittämisen.
- 9 Epäpuhtauksien esiintyminen ei myöskään merkitse sitä, että aines on luokiteltava luokkaan 2, mikäli yksinkertainen mekaaninen erottelu on mahdollista. Epäpuhtauksien (kuten makkarapakkauksien, nenärenkaiden ja korvamerkkien) poistaminen on nimenomaan yksi kantajan tyypillisistä tehtävistä.
- 10 Vastaajan näkemyksen mukaan alun perin luokkaan 3 kuuluvan aineksen mätäneminen merkitsee sitä, että kyse on sen jälkeen luokkaan 2 kuuluvasta aineksesta.
- 11 Asetus N:o 1069/2009 ei koske pelkästään tautien kaltaiseen vaarapotentiaaliin liittyviä riskejä. Asetuksen 10 artiklan f alakohdan mukaan aineksen luokittelu luokkaan 3 ei enää ole mahdollista jo silloin, kun siitä aiheutuu riski ihmisten tai eläinten terveydelle. On suljettava pois se mahdollisuus, että tällainen aines päätyisi elintarvike- ja rehuketjuun. Tämä on perusteltua pilaantumisesta tai hajoamisesta johtuvan mikrobien (mädättäjäbakteerit, terveydelle haitalliset mikrobit, toksiniitit) merkittävän lisääntymisen vuoksi. Se, että myös (muista kuin kansainvälisesti liikennöivistä liikennevälineistä peräisin oleva) ruokajäte asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan p alakohdan mukaan luokitellaan luokkaan 3, ei vapauta velvollisuudesta arvioida tällaista ainesta asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan f alakohdan mukaan. Tosiasiallisia muutoksia ja riskien aiheutumista olisi kulloinkin arvioitava tapauskohtaiseen käyttötarkoitukseen nähden. Tätä tulkintaa tukee myös se, että lainsäätäjä on laatinut sääntelyn preesensin muodossa.
- 12 Epäpuhtauksien osalta vastaaja lähtee samoin siitä, että sellaisten epäpuhtauksien esiintyminen, joiden mekaaninen erottaminen muusta aineksesta on helppoa, ei johda aineksen luokitteluun luokkaan 2. Tilanne on kuitenkin toinen, jos aineksessa on nyt käsiteltävän tapauksen tavoin kauttaaltaan epäpuhtauksia, kuten rappaus- tai muurajätettä erikokoisina kappaleina tai ilmeisesti murskattua pienikokoista puujätettä ja muoviosia.

Lyhyt esitys ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

Ensimmäinen ja toinen kysymys

- 13 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on tarpeen kysyä, onko aines, joka alun perin oli ihmisravinnoksi kelpaavaa (asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan a alakohta) eikä aiheuttanut riskiä terveydelle (asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan f alakohta), luokiteltava mätänemisen tai homeen takia luokan 3 sijasta heikompaan luokkaan.

Jos kyse ei ole luokkaan 3 kuuluvasta aineksesta eikä myöskään luokkaan 1 kuuluvasta aineksesta, on eläimistä saatavat sivutuotteet luokiteltava luokkaan 2 (asetuksen N:o 1069/2009 9 artiklan h alakohda).

- 14 Pääsääntöisesti käsiteltävässä tapauksessa on kyse asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan a tai f alakohdassa tarkoitettusta aineksesta.
- 15 Asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan a alakohdassa säädetään tapauksista, joissa teurastettujen eläinten ruhot ja ruhonosat on todettu ihmisravinnoksi kelpaviksi, mutta niitä ei ole kaupallisista syistä tarkoitettu ihmisravinnoksi. Käsite ”ihmisravinnoksi kelpaava” ei liity suoranaisesti riskin käsitteeseen, vaan ihmisravinnoksi kelpaaminen todetaan lihan tarkastuksen yhteydessä. Jos aines kelpaa ihmisravinnoksi, on selvää, ettei kyseinen aines aiheuta riskejä ihmisten ja eläinten terveydelle. Jos aines sitä vastoin on todettu ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, siinä ei saa – kuten asetuksen N:o 1069/2009 10 artikla b alakohdasta käy ilmi – olla merkkejä ihmiseen tai eläimiin tarttuvista taudeista, jotta se voidaan luokitella luokkaan 3 kuuluvaksi ainekseksi.
- 16 Asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan f alakohdassa tarkoitettua ainesta ovat eläinperäiset tuotteet tai eläinperäisiä tuotteita sisältävät elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi kaupallisista syistä tai sellaisten valmistuksessa tai pakkauksessa esiintyneiden ongelmien tai muiden vikojen vuoksi, jotka eivät aiheuta riskiä ihmisten tai eläinten terveydelle.
- 17 Luokkaan 3 kuuluvan aineksen hajotessa, pilaantuessa tai homehtuessa syntyy toksiineja, jotka lähtökohtaisesti johtavat siihen, ettei aines enää kelpaa ihmisravinnoksi ja että ihmisten ja eläinten terveydelle aiheutuu riskejä. Tällöin on kysyttävä, onko aines näiden muutosten johdosta luokiteltava aiemmasta luokittelusta poikkeavasti.
- 18 Sekä asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan a alakohdan että sen 10 artiklan f alakohdan sääntely ei sanamuotonsa mukaan liity yksinomaan tartuntatauteihin tai tauteihin rinnastettaviin riskeihin. Tällaisen rajauksen olemassaoloa ei voida päätellä asetuksen N:o 1069/2009 johdanto-osan perustelukappaleista. Suu- ja sorkkataudin puhkeaminen ja tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden, kuten naudun spongiformisen enkefalopatian (BSE), leviäminen ovat tosin ensimmäisen perustelukappaleen mukaan syitä asetuksen antamisen taustalla. Samalla lainsäätäjällä on kuitenkin myös viitannut dioksiinien esiintymiseen rehussa ja näin ollen kemiallisiin yhdisteisiin, jotka sisältävät riskejä ihmisten ja eläinten terveydelle. Asetuksen päätavoitteena on ihmisten ja eläinten terveydelle aiheutuvien riskien torjunta sekä elintarvike- ja rehuketjun turvallisuuden suojeleminen (ks. asetuksen N:o 1069/2009 1 artikla sekä sen johdanto-osan 11 perustelukappale). Vastaavasti vaarallisuus ei rajoitu yksinomaan ihmisten terveyttä koskeviin kysymyksiin. Lainsäätäjällä selventää samalla itse asetuksen N:o 1069/2009 14 artiklan d alakohdan sääntelyssä, että hajoaminen ja pilaantuminen aiheuttavat riskejä ihmisten ja eläinten terveydelle. Lisäksi lainsäätäjällä käyttää asetuksen N:o 1069/2009 8 artiklassa ja sitä seuraavissa

artikloissa hyvin erilaisia muotoiluja, kuten ”eläimet, joilla epäillään olevan jokin TSE-tartunta” (8 artiklan a alakohdan i alakohta), ”sairastaa jotakin ihmisiin tai eläimiin tarttuvaa tautia” (8 artiklan a alakohdan v alakohta) tai ”kohtuuton riski ihmisten tai eläinten terveydelle” (14 artiklan d alakohta), mistä voidaan päätellä, ettei 10 artiklan f alakohdan viittaukseen ”pelkkään” terveydelle aiheutuvaan riskiin liity mitään pidemmälle meneviä vaatimuksia.

- 19 Myös asetuksen N:o 1069/2009 9 artiklan g alakohdassa selvennetään, että teuraseläinten ja lihan tarkastuksen jälkeen tapahtunut aineksen muutos voi johtaa toisenlaiseen luokitukseen. Tässä tapauksessa tällainen olosuhde on nimenomaisesti mainittu.
- 20 Puheena olevassa tapauksessa merkitystä ei ole sillä, että kyseinen aines ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, sillä asetusta N:o 1069/2009 sovelletaan sen 2 artiklan 1 kohdan mukaan eläimistä saataviin sivutuotteisiin ja niistä johdettuihin tuotteisiin, joita ei saa käyttää ihmisravinnoksi, ja tuotteisiin, jotka on toimijan päätöksellä, jota ei voida kumota, suljettu elintarvikeketjun ulkopuolelle ja tarkoitettu muihin tarkoituksiin kuin ihmisravinnoksi. Lainsäätäjä on vastaavasti muodostanut riskiryhmiä aineksen luokittelumiseksi luokkaan 3, siis niiden ainesten luokkaan, josta aiheutuu vain vähäisiä riskejä, ja osin ottanut lähtökohdaksi sen, että aines kelpaa ihmisravinnoksi tai ettei siitä aiheudu riskiä ihmisten ja eläinten terveydelle (10 artiklan a, f ja g alakohta). Muiden ainesten osalta ei vaadita erityistä riskitutkimusta, koska niistä voi lainsäätäjän arvion mukaan aiheutua vain vähäisiä riskejä (10 artiklan e alakohta). Muussa aineksessa ei saa olla merkkejä ihmiseen tai eläimiin tarttuvista taudeista (10 artiklan b alakohdan i alakohta ja 10 artiklan c, d ja h alakohta).
- 21 Siltä osin kuin viitataan lainsäätäjän käyttämään preesensiin (asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan a, f ja g alakohta) perusteluna sille, että aines voidaan luokitella luokkaan 3 kuuluvaksi vain niin kauan kuin säännöksen mukaiset edellytykset täyttyvät (eli se, että aines kelpaa ihmisravinnoksi tai ettei siitä aiheudu riskiä ihmisille tai eläimille), on vaikea ymmärtää, mistä syystä tietyille muille luokille ei asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklassa aseteta vastaavia rajoituksia. On erityisesti vaikea ymmärtää, miksi menneen aikamuodon käyttö asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan b alakohdan i alakohdassa johtaisi toiseen lopputulokseen. Avoimeksi jää kysymys siitä, miksi asetuksen 1069/2009 10 artiklan b alakohdan i alakohdan mukaan ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi todettua ainesta, jossa ei kuitenkaan lihan tutkimuksen yhteydessä ole ilmennyt merkkejä tarttuvista taudeista, olisi myöhemmän pilaantumisen tai hajoamisen johdosta kohdeltava eri tavoin kuin 10 artiklan a alakohdan mukaan. Kyse ei lopulta selvästikään ole vähemmän riskipitoisesta aineksesta.
- 22 Sitä vastaan, että alun perin tehtyä riskiluokitusta muutetaan myöhemmin hajoamisen ja pilaantumisen johdosta, puhuu kuitenkin asetuksen N:o 1069/2009 14 artiklan d alakohta. Tämän säännöksen mukaan luokkaan 3 kuuluvaa ainesta on lupa käsitellä mm. rehuksi, lukuun ottamatta luokkaan 3 kuuluvaa ainesta, joka on muuttunut hajoamisen tai pilaantumisen takia niin, että kyseinen tuote aiheuttaisi

kohtuuttoman riskin ihmisten tai eläinten terveydelle. Tästä säännöksestä voidaan päätellä, että joka tapauksessa hajoaminen ja pilaantuminen eivät lähtökohtaisesti vaikuta aineksen luokitukseen luokassa 3, ja että rajoituksia on asetettava ainoastaan aineksen käytön yhteydessä. Vasta sitten, kun hajoaminen tai pilaantuminen on jo saavuttanut tason, josta aiheutuu kohtuuton riski ihmisten tai eläinten terveydelle, tällaista ainesta ei 14 artiklan d alakohdan mukaan saa lähtökohtaisesti enää käyttää rehun, orgaanisten lannoitteiden tai maanparannusaineiden tuotantoon. Tässä tapauksessa asetuksen N:o 1069/2009 14 artiklan d alakohdan mukainen käyttö tosin on poissuljettua, mutta edelleen olisi kuitenkin mahdollista ennen kaikkea polttaa aines jätteenä (14 artiklan a alakohta), hyödyntää tai hävittää aines rinnakkaispoltossa, jos aines on jätettä (14 artiklan b alakohta), tai toimittaa aines käsittelyn jälkeen hyväksytylle kaatopaikalle (14 artiklan c alakohta).

- 23 Asetuksen N:o 1059/2009 14 artiklan d alakohdassa tosin viitataan mahdollisesti yksinomaan ainekseen, jonka lainsäätäjä on määritellyt luokkaan 3, kuitenkin mainitsematta nimenomaisesti, ettei ihmisten ja eläinten terveydelle saa aiheutua riskejä tai että aineksen on oltava ihmisravinnoksi kelpavaa. Joka tapauksessa ei kuitenkaan ole selvää, miksi asetuksen N:o 1069/2009 10 artiklan e alakohdan mukaan eläimistä saataviin sivutuotteisiin, jotka syntyvät ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden tuottamisen yhteydessä, olisi niiden pilaantuessa tai hajotessa sovellettava eri arviointiperusteita kuin alun perin ihmisravinnoksi kelpaaviin ruhoihin tai ihmisravinnoksi jo jalostettuihin elintarvikkeisiin.

Kolmas kysymys

- 24 Aines, joka on epäpuhtauksien esiintymisen vuoksi ilmoitettu ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, on asetuksen N:o 1069/2009 9 artiklan d alakohdan mukaan luokiteltava luokkaan 2.
- 25 Muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla, 25.2.2011 annetun komission asetuksen (EU) N:o 142/2001 (EUVL L 54, 26.2.2011, s. 1) liitteessä IV olevan I luvun 4 jakson 3 kohdasta voidaan kuitenkin päätellä, ettei epäpuhtauksien, kuten pakkausmateriaalin tai metallinpalasten, esiintyminen kaikissa tapauksissa johda siihen, että aines olisi luokiteltava luokkaan 2. Säännöksessä pikemminkin edellytetään, että luokkaan 3 kuuluvaa ainesta käsittelevillä laitoksilla on oltava käytössä laitteet, joilla seulotaan eläimistä saatavissa sivutuotteissa tai niistä johdetuissa tuotteissa olevia epäpuhtauksia, jos käsiteltävät ainekset on tarkoitettu käytettäväksi ruokinnassa. Tällaiset epäpuhtaudet on poistettava ennen käsittelyä tai sen aikana. Vastaava sääntely sisältyi jo muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä 3.10.2002 annettuun Euroopan parlamentin ja

neuvoston asetukseen (EY) N:o 1774/2002 (EYVL L 273, 10.10.2002, s. 1). Rajaus ”ruokinnassa käytettäväksi tarkoitettuun” ainekseen tukee kuitenkin sitä tulkintaa, että epäpuhtauksien esiintyminen ei ole kaikkien käyttötarkoitusten kannalta merkityksellistä. Erityisesti kun otetaan huomioon mahdollisuus aineksen polttamiseen jätteenä tai käyttöön biodieselin valmistuksessa, ei ole selvää, miltä osin tällöin edellytetään riskien torjuntaa.

TYÖASIAKIRJA